

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižanja cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. — Za oznanila se plačuje od 3 „gledališka stolba“.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

O pravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vojska.

Ves slovanski svet je z navdušenjem, z velikimi nadami, z veliko vero in z vročimi željami najboljšega uspeha pozdravil rusko osvoboditeljno vojsko, ki je šla na svetega Jurja dan čez Prut, da raztepe temo, katera je morila jugoslovanski svet, da vrže ob tla nevernika, barbarskega tirana iz Azije, ki je uničil bil krščanske slovanske države na jugu in ki je v puščavo izpremenil najlepše in najrodovitnejše kraje v Evropi, kakoršni so jugoslovanske zemlje ob Balkanu; da uniči vraga, ki je štiristo let v robstvu in strašnem sluzenstvu držal naše bulgarske in srbske slovanske brate. Vse slovanske novine, ki so nam danes došle, glase odmev radosti in slovansko-patrijotičnega vzneta, zrcala slovansko-domovinskega najblažjega čuta. Nij ga poštenega Slovenca, nij ga poštenega Slovana sploh, kateremu je mar prihodnost in svoboda našega plemena, da ne bi svoje molitve združil z molitvijo silnega slovansko-ruskega carja za srečen uspeh ruskega orožja. Vsak Slovenec in vsak Slovan ve in čuti, da je naša sorodna kri, katera bode tekla v Bulgariji, da je uspeh ruskega orožja uspeh občega Slovanstva, torej tudi naš.

Slovesni proglas ruskega carja smo svojim bralcem včeraj od besede do besede priobčili. Časopisi prinašajo dolge članke o njem. Mi ga nečemo opisavati. Gotovo je našim čitateljem občudovanje vzbudila, imponirala velika priprostost, resnost, moževnost in samosvest, ki govori brez vseh navadnih fraz, brez vsvo prisiljenosti do razuma in do srca.

Protivni listi pravijo, da je ta manifest

važen zaradi tega tudi, ker marsikaj ne pove, kar so pričakovali, da bode povedal. Ne pnavlja se namreč tu, da Rusija ne ide v boj zato, da bi dežele osvojila, kakor je to storila zadnjič n. pr. Nemčija. A to je pri tako blagem in velikem narodu, kakor je rusko-slovanski, samo ob sebi razumno. Isto tako je pa gotovo, naravno in pravično, da Rusija ne gre zastopj v boj. Ona bode že znala ustvariti svobodo balkanskih Slovanov.

Zato je smešno, če turkoljubivi nemški časniki prorokujejo, da Evropa ne bode pripustila, da bi vsled ruskih zmag rodile se nove države ob Balkanu. To se mora zgoditi, in črna laž je, če se trdi, da je to za Avstrijo nevarno. Avstrija sama sebi zadostuje in se nema od svobode južnih Slovanov ničesa bati. Evropa se v zadnjem stoletju nij ustavljala nobenemu dejanskemu uspehu, pa se tudi slovanskemu ne bode. Vse protivne magjarske divje želje bodo ničeve ostale.

Kar imamo dozdej tu v Ljubljani novinskih poročil, nij še puška poknila ob Donavi. Glavni deli vojska se nijso še približali, niti ne mogli. Ali so se v Aziji uže, to nij gotovo. Pač to pripovedujejo turški časopisi, ali ti so se predlanskim in lani izkazali kot vrlo lažjivi in najnezanesljivejši na svetu.

Sultan je izdal proglas poveljnikom turške flote, priporočevaje jim, naj posebno pazijo na Mohamedance v ruskem Krimu in Kavkazu, ki „stokajo pod ruskim jarmom.“ To se pravi, Turki bi radi ruske Mohamedane k uporui spravili. Pa jim bode teško šlo. Sultan obeta tudi, da bode, če bo treba, razvil prorokovo

zastavo, t. j. začel in proglasil verski boj muhamedanstva proti kristijanstvu.

Kadar se bode to zgodilo, potem bodo menda naši nemškutarji brzo leteli pod zeleno prorokovo zastavo svojo renegatsko kri prelivat za islam in borit se proti krščanstvu. Nesi jih Bog!

Nagodbene postave

so predložene obema zbornicama naše monarhije in se bodo vsled pritiska vnanje politike in hudega kritičnega položaja najbrž bolj hitro potrdile, nego bi se bile brez začetka orientalne velike vojske. Najvažnejše bankovno prašanje smo uže prej ob kratkem v svojem listu, in se kasneje ob priliki še vrnemo k njemu. Obseg drugih predlog je pa ob kratkem ta:

Postava o nasprotnem dovoljenju akcijskih društev določuje: akcijska društva, ki hoté v drugih deželah podružnice imeti, morajo pred početkom poslovanja svojo firmo pri trgovinskem sodišči, v katerem je podružnica, vpisati dati in morajo za-njo zastopnika izvoliti. O poslovanju teh podružnic se imajo voditi posebne knjige.

Postava o 80 milijonskem dolgu določuje: obe legislativi volite deputacije 15 članov, ki poskusijo soglasno rešenje tega vprašanja in poročajo o vspehu vsak svoje legislative. Ako v 6 mesecih od početka veljavnosti te postave legislativi ne dasti o tem vprašanju veljavnih postav, odločuje odločilno sodišče. To obstaje iz predsednika najvišjih sodišč na Dunaji in v Pešti pod načelnikom, katerega obe volita. Ako se oba odločujoča sodnika v teku štirih tednov ne morata zjediniti o načelniku, bode

Listek.

Prizigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins poslovenil J.)

Drugi del.

Peto poglavje.

(Dalje.)

A gospa Grahamova, kaj brezmiselna žena je segala predaleč, ter se je nazadnje zamotala v zadrege, katere si je sama pripravila. Njen mož se je vrnil in treba je bilo, da je omejila lastno nesramnost, in kar je bilo še težavnejše, nesramnost Izabelino. Gospa Grahamova je bila precej previdna. Dobro je vedela, koliko daleč sega potrpežljivost njenega moža; namreč ravno tako daleč, kot mu je mogla oči zaslepiti. Imela je tudi dovolj moč čez samo sebe, da je ustavila svoje početje, kadar bi se lahko križalo z njegovo samovlastno voljo. Ko pa njega nij bilo doma, ravnala je brezozirno; Beli je dovolila, hišo napolniti z

mladimi prijateljicami, ter se nij zmenila, da so se ti mladi ljudje očitno vedli jako neuljudno proti hčeri nenazočega gospodarja in proti njenej mladej prijateljici in tovarišici. Sedaj je bilo treba omejiti to nespametno počenjanje. K nesreči se je vrnil gospodar nenadoma in v razmerah, pri katerih nij bilo mogoče ničesar pripraviti in posvariti. Prišel je ravno o mraku, ker se je zoper svojo navado v omnibusu pripeljal.

Bil je hladen večer; okna in vrata so bila zaprta, soba za družbe pa je bila tako svetlo razsvitljena, da je precej slutil, da je tu velika družba. Jezilo ga je, ker bilo je soboto večer in po stari šegi v Novi Angliji je gospod Graham rad videl, da je ta večer v hiši bil mir. Razen tega bolela ga je močno glava in ogibavši se sobe za družbo, šel je v čitalnico in potem v obednico. Obe sobi ste bili mrzli in prazni. Na to je šel gori po stopnicah, tekkel je skozi več sob, ter je bil ves razsrjen, da jih je našel vse v neredu in nesnagi — kajti snažnost je izredno ljubil — in nazadnje

je prišel v sobo Emilijino. Tiho je odprl duri ter je noter pogledal.

V levi je gorel svitel ogenj, poleg nje je stal naslonjač, v katerem je sedela Emilija, na drugi strani pa je bil gugalni stol Jeričini. Ogenj je razsvitljeval bela zagrinjala, prijetni duh je puhtel iz pleteničice s cveticami na mizi, vse v sobi je bilo snažno in lepo urejeno, krotko miroljubno lice Emilijino, bliščeče veselje na Jeričinem obrazu, ko se je ozrla in zagledala očeta in branitelja svoje slepe prijateljice, ki jo je zadovoljno gledal, to vse je delalo tako mično nasprotje prozoru v drugem delu hiše, da se je stari bolj kot navadno zaveselil obeh prebivalc te sobe in je začudeno hčer pozdravil s prisrčnim očetovskim poljubom. Ko je enako ljubeznjivo pozdravil tudi Jerico, vzkliknil je vsedši se na stol z ročaji, katerega mu je bila Jerica primaknila k levi:

„No, draga deklica, to je nežno domače. Kaj za Boga pa se godi zdolaj? Zakaj je vse v orožji?“

se juridična fakulta v Heidelbergu poklicala kot odločilno sodišče. Sodba odločilnega sodišča ima se smatrati kot končno veljavno in neopovrgljivo odločanje vprašanja, da-li je 80 milijonski dolg po postavi od 24. decembra 1867 zadet. Ako se to vprašanje zanika, prevzema Ogerska 30 odstotkov dolga, sicer pa Avstrija prevzame vsega.

Državna zbor bosta dala sankcijo temu sporazumljenju, ki je uže toliko kolikor sklenemo, in ponavljamo to le, ker smo prepričani, da se bode ta sankcija dovršila. Izvršila se ne bode sama z ozirom na inostrano položje, na potrebnost sloge napram iztočnim dogodjajem, nego kot potreba, ki izvira uže sama iz sebe in ki bi tudi potem ne izostala, ko bi slučajno politični obzor evropski tako jasen bil, kakor je zdaj oblačen. V vseh merodajnih in previdnih krogih monarhije, ta in onstran Litve so bili uže od početka proti poskušnji gospodarskega deljenja monarhije. Trgovci in veliki posestniki in celo zastopniki razvite obrtnije temu niso zaupali in se zato misel niso mogli ogreti. In mi mislimo, da bode odločno mrzenje teh, res merodajnih krogov močnejše uplivalo in moralo uplivati, nego mrzenje proti okrajnim, oziroma komitatnim zborom, v katerih se vsi drugi glasovi slišijo, samo udeleženi ne. Tudi časniki cele monarhije se potezajo za predlogo.

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

(VIII. večerna seja. 21. aprila.) Dr. Bleiweis poroča v imenu gospodarskega odseka o prenapredbi postave za obdelovanje ljubljanskega mahu. Vse nasvetovane prenapredbe se brez debate sprejmo.

Dr. Zarnik poroča v imenu finančnega odseka večine o stavbi deželne norišnice in nasvetuje sledeče:

Slavni deželni zbor naj izvoli ukreniti:

1. Ker vprašanje, kako bi se blaznica pod samostojnim zdravstvenim in upravnim vodstvom spravila na Studenec, ostane zdaj še nerešeno ter prihranjeno ukrepanju prihodnjega deželnega zbora in ker je dalje blaznim nujno treba nekoliko novih zdelovanj, katera se v mestnej bolnici ne dade izvršiti, naj po osnutku II. na Studenci, in to, kolikor gospodarstveni premislek ne vpira, uže leta 1877

in 1878, bodo v stanovanje pripravljene ti oddelki:

- obe postati nemirnih bolnikov;
- obe postati besnivih blaznov;
- kladez (vodnjak);
- vodotočje, kolikor ga ta zdelovanja potrebujejo;
- toplonosna kurjava in ventilacija zgoraj imenovanih postatij;
- dovod potrebne vode tem zdelovanjem.

2. Zvrševanje tega dela ne bodi pod svojim oskrbstvom, nego javno se naj odda komu izmed tistih, ki ga bodo želeli prevzeti.

Kako naj se to stori, to se izroča razbornosti deželnega odbora, kateri treba da o tem pazi vseh koristij, kar bi se jih ponujalo deželi v prid.

3. Da se bode mogla plačati stavbarina, kolikor je prizadene to zdelovanje, ter bodo mogle pribaviti vse stvari, kolikor bi jih v opravo treba bilo več, nego jih ima zdanje premično blago, kar je po proračunu vsega vkup ravnih 100.000 gold., pooblašča se dež. odbor, da iz stavbinskega zaklada blaznice same in iz založne imovine deželne za nekaj časa javnih obligacij zastavi toliko, za kolikor se dobode na posodo v gotovini do 100.000 gold. a ne več.

Ako bi se morebiti obligacije stavbinskega zaklada blaznice same dale dobro prodati, naj se najprvo potrosi iztržilo iz teh obligacij.

4. Deželnemu odboru se naroča, izprosi najvišjega potrdila o ukrepu, po katerem se zaradi posodnega zajma zastavijo obligacije, zaznamenane v 3. odstavku.

5. Ako ob izvrševanju poprej naštetih ukrepov nenadoma ne bi l. 1878 jeseni bilo mōči preseliti blaznih, kar jih je v tukajšnji delárnici, naroča se deželnemu odboru, o pravem času pri c. kr. vladi se oglašiti za privolitev, naj bi ta podružnica blaznica še leto dnij imela dalje obstanek.

Baron Abfaltrern pa v imenu manjšine finančnega odseka nasvetuje, naj bi se ne zidala popolnem nova norišnica, nego naj bi se dozidalo na staro norišnico še jedno nadstropje in bi se za to dovolilo 60.000 gld. Baron Abfaltrern sicer pravi, da ima malo upanja prodreti s predlogom manjšine, ali čuti se prisiljenega, vsaj ugovarjati nameravanim sklepom večine.

Dr. Bleiweis zagovarja nasvet večine. Predlogi manjšine ne varujejo koristi dežele, nego ko bi se začeli izpeljavati, bi prizadeli še večje stroške, nego jih načrt večine namerava. Prava sreča za deželo je nakup posestva za deželo, kajti posestvo je obzidano, ima dobro vodo in zdravo lego, tedaj je kakor nalašč za tak zavod.

Kajti vsa ta sredstva so potrebna, če se hoče nesrečnega človeka ozdraviti. Po nasvetih manjšine pa bi bila norišnica le jetnišnica. Koliko se prihrani tudi deželi denarja s tem, če se norci kakor hitro mogoče ozdravijo, ker pa v starej norišnici nij mogoče, pač pa bode v nameravanej novej. Uže zdaj se vidi korist posestva na Studencu, kajti lansko leto je ozdravelo 55 norcev. K vsemu pa je tudi za bolnišnico treba prostora. Nakupila se je sicer Dedekova hiša, pa vendar morajo bolniki po zimi na tleh ležati, kajti uže mesto Ljubljana daje velik kontingent bolnikov. Ko se preseli norišnica popolnem na Studenec, bodo tudi za druge deželne bolnike dosti prostora.

V obče pa je tudi uže čas, da se tak zavod, ki moti z vpitjem, ki iz niaga doni, vso bližino, odpravi tako rekoč iz sredine ljubljanskega mesta.

Dr. Schrey, podžupan ljubljanski, je proti temu in to prežveka, kar je baron Abfaltrern pred uže povedal. Na opazko dr. Bleiweisovo, da, kar ustavoverci vladajo, se norci tako strašno množe, pravi, da so morebiti gospodje narodne stranke, ki trpijo „an Grössenwahn“ in delajo „Sprachenverwirrung“ bolj na tem krivi, da se norišnice polnijo. Dalje pa ne pove nič, kar bi uže baron Abfaltrern majheno bolje povedal ne bil.

Poročevalec manjšine baron Abfaltrern pravi, da marsikatera stvar, ki jo je navedel dr. Bleiweis za predlog večine je popolnem resnična. Gotovo je, da se nalog zdravnika, bolne ozdraviti polajša, ako se mu tudi sredstva podade, s katerim je mogoče to doseči. Ali zdravniki so možje, ki se ne brigajo zato, ali ima bolnik tudi novec, da bode zdravilo, ki ga je zdravnik zapisal, tudi plačal. Prav imajo, če zahtevajo vse praktično, ali mi kot zastopniki bolnika, dežele, mi moramo imeti drugi princip, namreč štediti in moramo zapisano predrago zdravilo odbiti. Možje zdravniki so tudi pri takih napravah zelo idealni. (Kon. prih.)

Emilija je odgovorila, da je družba v hiši. „Družba!“ godrnjal je gospod Graham nejevoljen. „Mislim sem si! Po sobah je kot bi bil cunjar v hiši!“

Jerica ga je vprašala, ali je uže pil čaj. Zanimal je, ter rekel, da bi jej bil hvaležen, ko bi ga preskrbela. Truden je. Šla je tja doli, da bi mu storila željo.

„Ne povej nikomur, Jerica, da sem se vrnil,“ zaklical je za njo, ko je šla iz sobe. „Denes večer vsaj čem imeti mir.“

Ko je bila Jerica doli, vprašal je gospod Graham Emilijo o pripravah za pot v Evropo. Začuden je izvedel, da še ničesar nij slišala, kar je v listu svoje ženi poročal, in ničesar o njegovih načrtih vedela. Bil je toliko začuden kot razdražen, a za ta trenotek je zatre svojo vročo nevoljo. Priznati nij hotel samemu sebi, še manj pa svoje hčeri, da je žena njegova prezirala njegove ukaze. Bil je vendar ves zamišljen.

Ko je povžil dobro malico, pri katerej mu je Jerica bila za družbo, vrnila sta se oba k

Emiliji, sedaj je gospod Graham najprej povprašal po „Večernem časniku“ (Evening Transcript).

„Grem ponj“, rekla je Jerica vstavši

„Pozvončekaj!“ vzkazal jej je odločno gospod Graham. Zapazil je bil pri čaji, da se nikdo nij zmenil za Jeričino zvončkanje, ter bi bil rad izvedel vzrok te očitne nemarnosti. Jerica je pozvonila večkrat, a nikdo se nij prikazal. Nazadnje je slišala Brigito hoditi po predsobi in odprši duri jej je rekla: „Brigita! ali ne bi hoteli iti po „časnik“ (Transcript) ter ga prinesiti sem k Emiliji!“

Brigita se je kmalu vrnila, poročivši, da ga čita gospica Izabela, ter ga neče dati.

Gospodu Grahamu se je nabiral na čelu vihar.

„To se predrzne reči mojej hčeri!“ vzkliknil je. „Jerica, pojdi sama in reci nesramni devojki, da jaz čem imeti časnik. Kako vedenje!“ godrnjal je.

Jerica je popolnem mirna stopila v sobo za družbo. Zbrana družba jo je strmo gledala

ter se čudila; ona pa je na tihem rekla nekaj besed Beli, ki jej je precej izročila časnik ter vsa zarudela in bila v največji zadregi. Bela se je bala gospoda Grahama; ko pa je teti povedala, da se je vrnil, prišla je sedaj ta v največjo zadrego. Za gotovo je bila mislila, da bode prej videla moža, kot bode govoril z Emilijo. Vedela je, kako važno je, da napelje takega moža, kot je gospod Graham, najprej na zaželeno mer.

A sedaj je bilo prepozno. Iskati ga nij hotela. Čakati je morala ter zaupati svoje sreči. Bila je vendar tako previdna, da je svoje prijateljice prej ko je bilo mogoče, odpravila. Gospoda Grahama je dobila v obednici, kjer je tabak kadil. Bil je silno slabe volje in svojeglaven kot medved, kot je poslej rekla svoje sestranci. A vedela je ravnati tako, da je bil bolj umirjen, nego razdražen, ogibala se je vsega prepira in je drugi dan svojim prijateljicam predstavila na videz kaj prijaznega in uljudnega gospodarja.

(Dalje prih.)

Letos sta bila zopet na dnevnem redu našemu deželnemu zboru priljubljena predmeta, namreč pregledovanje državnih osnovnih postav z ozirom na zgodovinske pravice Trsta in njih preuredba po liberalnejših načelih, ter volilna reforma in sprememba nekaterih določb mestnega statuta. Najširji federalizem za se in najožji centralizem za okolico — to je cilj večini našega zbora. Dobro jim je to reč očitil poslanec dr. Wittmann, rekoč, da se toliko poganjajo za federalizem, pa doma hočejo vse centralizovati. Ravno tako jim je očitil okoliški poslanec dr. Loser, da toliko kriče o ravnopravnosti laškega jezika, sami pa okoličanov slovenskega jezika ne spoštujejo. Prvi predlog deželnega odbora je bil v predzadnji seji sprejet z večino glasov po živahnej debati; pri drugem predlogu pa, o zadevi volilne reforme, ki hoče okolici vzeti zadnji ostanek samostalnosti, vnela se je še burnejša debata. Kakor v prejšnjih sesijah, nasprotovala je tudi v tej opozicija temu predlogu in sicer ta krat bolj iz oportunističnih uzrokov. Večina je vendar sklenila, da se prestopi k specialnej debati v prihodnji in zadnji seji, na kar so poslanci Nabergoj, Nadlišek, baron Pascotini, Burgstaller in dr. Wittmann rekli, da se vdeležijo glasovanja. Ker gre pri tem za spremenjenje statuta, mora biti pričujočih 41 poslancev; k zadnji seji jih je prišlo sicer 42, toda ko so še enkrat izrekli pričujoči poslanci opozicije dr. Defacis, Nabergoj, Nadlišek in dr. Loser, da se zdrže glasovanja, nij bil več zbor kompetent sklopiti v tej zadevi in ker nij bilo drugih predmetov pripravljenih sklenil je deželni glavar — župan dr. d'Angeli letošnjo sesijo. Misli se je, da gotovo prodere volilna reforma, ker je Progressova stranka spravila v zbor zadostno število svojih privrženecv, pa vendar je zopet letos, kakor pretekla leta, volilna reforma propala vsled zdrževanja opozicije — kako to? — Sicer tudi drugi sklepi našega zbora nemajo praktične veljave in bodo tako brž da brezuspešni, po izreku necega poslanca: Kar vlada predlaga, mi zametamo, in kar mi predlagamo, vlada zametuje.

„Sl.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. aprila.

Magjarski listi divje in razdraženo pišejo zoper naše brate Ruse in zoper dunajsko, pošteno-avstrijsko vojaško stranko, katera (kakor znano s pritrjevanjem in odobravanjem velike večine prebivalcev naše monarhije) želi zveze z Rusijo. „Pesti Naplo“ vpije: „Dokler Ogerske ne uničite, ne boste se z Rusi vezali.“ Tako je prišlo, da hoče 5 milijonov Magjarov vladati za 30 milijonov družih!

Tržaški mestni zbor je sklenil cel državni zbor povabiti v Trst, naj pridejo poslanci gledat, kaj je treba, da se za povzdigo pomorske trgovine stori in da se sami prepričajo. Originalen sklep, ali se bode tudi zvršil?

Vnanje države.

Ruski manifest je bil 24. t. m. v Kijevu pred vojaki prebran v pričjo carja. Biškup je na to blagoslovil poveljnika velikega kneza Nikolaja. Drug dan je bil manifest po vseh cerkvah v celej ruske državi bran. Car se vrne 26. aprila v Peterburg.

Črnogorski knez je dobil ruski orden sv. Jurja, jeden največjih ordnov, ki se daje le najvišjim vojnikom. Navdušenje mej Črnogorci je veliko, ker se je zopet vojna začela.

„Glas Črnogorca“ piše, da v Črnej gori ves čas premirja nij nihče miru želel ne upal.

Turčija je zopet pisala velevlastim pismo, v katerem pripoveduje, da nij ona vojske kriva, da je hotela ona sama kristijanom stanje zboljšati in velevlastim zadovoljiti, da ne razumeje, zakaj jo Rusija napada, da prosi torej, naj posredujejo.

Nemški vojni oblastnik Moltke je 26. t. m. za potrebno izpoznal, tolmačiti svoj zadnji govor tako, da mir pomenja! — Ali Francoz Nemcu ne bo nič več verjel, kakor mi ne.

Dopisi.

Iz Gradca 25. aprila [Izv. dop.]

(Jasne besede), kakovšen namen imajo štajerski germanizatorji v zadevi slovenskih šol po spodnjem Štajerji, govoril je rektor našega vseučilišča dr. Krones v našem deželnem zboru o priliki, ko je odgovarjal dr. Serncu kateri se je bil potegnil za pravico okrajnih šolskih svetov pri imenovanju učiteljev. Da bi se mi pri poslovanju ne urinil morda drugi smisel, naj vam kar nemške besede iz stenografičnega zapisnika priobčim. Izjavil se je bil ta sicer spoštovani učenjak, ki se je pa žalibog z drugimi nemškimi strankarskimi možmi na nemškovalno politično pot podal, potem, ko je omenil, da narodnost visoko čišla, od besede do besede tako-le: „Ich muss aber gestehen, dass der Lehrer, und wenn er von dem Gefühle seiner Nationalität noch so sehr durchdrungen ist, in einer andern Richtung das festhalten muss, was höher steht, als die Nationalität, nämlich der Volksunterricht; und ich bin überzeugt, dass nur jener Lehrer gewissenhaft genannt werden kann, welcher, wenn auch im Unterlande lebt, die Nothwendigkeit des deutschen in der Schule anerkennt und in dieser Richtung dem Deutschtum auf Kosten seines nationalen Bewusstseins Conzessionen macht. Denn ohne diese Conzessionen zu machen, wurde eben das, was die geistige Entwicklung im Unterlande in derselben Weise möglich macht, wie im Oberlande nicht erreicht, nämlich, das die deutsche Sprache zum geistigen Binde- und Verkehrsmittel im ganzen Lande wird.“ To so jasne besede katere je govoril gotovo v imenu družih. Tega nijmo pričakovali; vendar nam je po volji, da ste vsaj odkriti vi nasprotniki naše narodnosti. Baš v am je več za to, da svoj jezik nam silite nego za naš poduk ali nepoduk.

Domače stvari.

— (Iz Maribora) se nam poroča, da 8. št. „Slov. učitelja“, ki je bila 4 dni zaprta z napisi in markami vred pri glavarstvu, je zopet izpuščena. Konfiskacije namreč okrožna sodnija v Celji nij potrdila. Kaj tacega se pa pri nas nij še zgodilo.

— (14 ženskih ujetnic) so odpeljali včeraj 4 žandarji v kaznilnico na Gorenjsko v Bégunje, preselili so jih iz Štajerskega.

— (Lastnega očeta ubil) je 22letni črevljar Jožef Gradišnik v Dobrni. Zločinec se je sam k sodnji v Celje podal. Ta ga je zaprla.

— (Pomiloščen) od cesarja je bil M. Drevenšek, posestnik pri Konjicah, v teško ječo na 20 let. Sodnija ga je bila obsodila na vislice, ker je svoji ženi mlinsk kamen na vrat obesil in jo potopil.

— (Bukev ubila) je 14. t. m. Janeza Juriča, delavca v Grajeni pri Ptuji, ker se je nanj podrla.

— (Ukradli) so nepoznani tatovi trgovcu Šešerkotu pri št. Jurji na južni železnici blaga za 123 gl. vrednosti, usnarju Spfirhakelnu v Rogatcu pa mnogo kož in usnja.

— (Lov na medveda.) Piše se nam: V Dolenjevaških delih za Škopnikom, ali v Velikej gori je 25. aprila, obsledil graščinski lovec zjutraj medveda, kateri nam je uže veliko škode napravil. Hodil je jeseni nad koruzo — umoril je vola itd. A denes je imel drugo glorio! Šlo je šest zanesljivih lovec čakati ga, dva dobra pa naganjati. Po velikem prizadevanju naganjačev je skočil proti Antonu Kramarju, črez neko skalo. Ta ustrelil pa medved je dirjal naprej; krvi še nij bilo; drugič mu opali graščinski lovec zopet eno kroglo; zdaj je začel krvaveti, a nij se zmenil za rano; dirjal je naravnost proti Karlu Kramarju tretjemu; ta se je odmeknil par korakov, ter na pet metrov blizu, porinil mu jedno kroglo za pleča, tako da se je vstavila na drugej strani za kožo. Padla je zver, a hitro se pobrala in dirjala. A komaj skoči petkrat, zagrmi uže zopet puška Matija Pogorelca, četrtega lovca. Medved se je zopet zavalil. Še enkrat je vstajal, a zdaj zažena mu zadnja dva lovca, še vsak eno, katere so mu hitro hojo vstavile. Le teško kobaca naprej, zgrabi smereko, ter jo srdito tresel. Prišli so še Janez Grajnar, Franc Kramar in Karel Gorše; jeden ga ustrelil v zadnjico; takrat se medved še obrne in gre proti lovecem. Da bi mu pot ustavili, nameri mu jeden v glavo. Krogla je ostala precej za kožo. Da bi pa blizu ne prišel, dal mu je še zadnji dve Anton Pogorelec, taki dve, da ste mu res možgane pretresli. Položil je glavo mej skale, ter še eno uro živel. Zelo je velik, star, zob prednjih mu manjka polovico, zobje so kratki, a sranska dva 4 centimetre dolga. Zelo lačen je bil, želodec je majhen. Tehta pa samo 182 kilogr., ker nij nič rejen. Cenil ga je vsak najmanj 212 klg. Tudi Medvedka, z dvema mladima se drži tukaj. Morebiti se posreči tudi te dobiti.

Razne vesti.

* (Za tabak) je naš finančni minister prošlo leto dobil 587 milijonov, od teh odpada 287 milijonov goldinarjev za domače cigare.

* (Judovsko.) V Trstu je nek človek plačeval pri judovskem bankirju uže dolgo časa obroke na neko srečko. Vzadnjič pride plačat zadnji obrok. Jud pa mu srečke nij hotel izročiti. Vnel se je prepir in jud nastavi poštemu možu revolver na prsi, a k sreči pridejo ljudje, ki potem goljufa ženo na policijo.

* (Sam se je križal) na Dunaji 24 letni hlapec kneza Švarcenberga, Simon Bernik, ker je znorel. Rane, ki si jih je naredil na rokah, nogah in prsih, so jako nevarne, a ne smrtne, ker žreblji kostij nijso zadeli. Križal se je v konjskem hlevu ob desetih zvečer.

* (Samoumor.) Na Dunaji se je ustrelil v ponedeljek 19 leten dijak trgovske akademije F. Kuchenbauer. Zakaj? I no, zaljubljen je bil preveč! Stara pesem, ki pa ostane vedno nova.

* (Obsojena) na vešala je bila po porotnikih nadučiteljska soproga Riess v Brnu, ker je gospo Richter umorila in oropala. Obsojenka pa še dozdej nij obstala, da je ona morilka.

* (Kneževina Monaco) vé, kaj pristuje velikej državi, zato tudi izdaje „rudečo knjigo.“ Iz te je videti, da je kneževina v inostranji zastopana po dveh izrednih poslanih in pooblaščenih ministrih, dalje po 48 konzulih in namestnih konzulih. Za notranjo

službo ima ta velesila enega generalnega guvernerja, enega generalnega tajnika, tri državne svete, enega rednega tajnika, enega državnega tajnika, enega škofa, enajst duhovnikov, enega kancelarja, enega generalnega zakladnika, enega častnika za luko, enega bombardirja, enega urednika oficijalnega časnika, potem enega policijskega načelnika z 12 policaji in 28 žandarmov. Vojska obstaja iz imenovanega bombardirja, enega polkovnika, 1 majorja, 1 lajtenanta, 5 podčastnikov in 63 vojakov. Ker se je zdaj začela velika rusko-turška vojska, bi bilo pač treba, da bi evropske oblasti tudi na to velikansko vojsko nekoliko obzir jemale.

Dunajska borza 27. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	57	gl.	70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	62	"	90	"
Zlata renta	69	"	50	"
1860 drž. posojilo	106	"	75	"
Akcije narodne banke	764	"	-	"
Kreditne akcije	135	"	80	"
London	129	"	75	"
Napol.	10	"	38	"
C. k. cekini	6	"	11	"
Srebro	113	"	20	"
Državne marke	63	"	70	"

Prostovoljna prodaja hiše.

Hiša št. 36 v zgornji Šiški z vrhom in stranskimi poslopji, dobrim vodnjakom, zaradi ugodne lege v čistem zraku posebno za poletno bivanje pripravna, in tudi za vsako trgovino sposobna, se iz svobodne roke po ceni prodaja. Več v Fr. Müllerjevi oznanjalni pisarni (knežev dvor). (100-1)

Vsem bolnim moč in zdravje brez lek in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlezl naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavi, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej ujimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučiliščih v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Urá, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov. Spričevalo št. 73.670. Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852. Revalescière Du Barry v mnogih slučajih na gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti i

zriži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženji v alni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenji v grlu. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalac in čelonožni učeni družtev.

Winchester, Anglesko, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletno nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, čitnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledačega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina. Berlin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalescière du Barry, stransko, najbolje spričevalo. Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac. Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strahotni bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti ni uogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Spričevalo št. 72.618. La Roche sur Yon, 30. julija 1868. Vaša Revalescière ozdravila me je popolnoma strašnih želodčnih in čitnicnih boleznij, katere su je deset let učile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica. Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, to je pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več denarja, ko pri zdravilih. v plesnatih pušicah po got. funtu 1 gold. 50 kr. t. fant 2 gold. 50 kr., 2 funtu 4 gold. 50 kr., 5 funtu 6 gold. 50 kr.

10 gold., 12 fantov 20 gold., 24 fantov 36 gold. Revalescière-Biscuiten v pušicah in Revalescière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gl. 50 kr., 24 tas 2 gl. 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu sa 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallischgasse št. 3, kakor v vsob. mestih pri dobrih lekarjih in specerjskih trgovcih tudi razpošilja dujska hiša na vse kraje po poštnih nakazilih ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Wahn, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodimu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spjletu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (94)

Broj 134.

Oglas.

Kojim se od strane poglavarstva občine Viodina daje na znanje, da je visoka krzemaljska vlada svojim odpisom od 23. siečnja 1877 broj 23417 u ovoj občini u mjestu Varrastovac (Vivodina) blizu medje krunovine kranjske držanje dviuh marvinskih sajmovah dovolila, te da će se prvi dne 7. svibnja 1877 u mjestu Vivodine obdržavati. Na ovaj vašar more se marva svake vrsti uz propisane marvinske putnice tjerati.

Poglavarstvo občine Viodina, dne 17. travnja 1877.

(96 3) Rendulić.

Spomladanska

obleka	od gl.	18	do	36
Zgornje suknje	"	12	"	28
Menčikovi	"	14	"	22
Jaketi	"	10	"	26
Sako	"	7	"	18
Hodnje suknje	"	16	"	35
Hlače	"	4	"	13
Obleka za dečke	"	8	"	18
Obleka za otroke	"	4	"	12

Najnovije gospinjskej konfekciji

M. Neumann,

v Ljubljani, slonova ulica Lukmanova hiša. Vnanje naročbe se proti povzetju urno vrše in nepristojno brez ugovora nazaj jemlje. (73-9)

Umiril v Ljubljani od 17. do 23. aprila: Lorenc Pokorny, obrt. urad., 34 l., za jetiko. — Marija Pirkovnik, kmetica, 60 l., za treb. bol. — Nik. Novak, gost., 80 l., vsled starosti. — Ant. Javorink, 26 l., Jož. Bokal, glaz. uč., 12 l., in Fr. Zapal, km. o., 7 m., vsi za jetiko. — Jan. Gregorac, kontr. otr., 2 l., za vnetj. možj. — Barba Esterl, urad. z. 77 l., za vrtipj. — Katarina Turm, mest. reva, 90 l., vsled starosti. — Franc Podekar, mag. nazr. otr., 3 l., za vodeno glavlo. — Marija Semer, del. žena, 29 l., za vodenico. — Blaž Zupanc, gostac, 73 l., za vrtip. pljuč. — V. Jenin, klepar, 22 l., za jetiko. — Uša Trobec, delavca otr., 2 l., za prehlj. — Marija Kascelic, delavec, 50 l., za srhdeno krvilo.

Računski sklep občinske hranilnice v Celji,

koncem 12. opravnega leta 1876.

Denarni promet:

Koncem leta 1875 blagajnični ostanek	74.697 gold. 08 kr.	Skupne izdave leta 1876	1,557.825 gold. 35 1/2 kr.
Skupni prejemki leta 1876	1.532.514 " 15 1/2 "	Denarni ostanek koncem decembra l. 1876	49.385 " 88 "
Znesek prejemkov	1,607.211 gold. 23 1/2 kr.	Znesek izdav	1,607.211 gold. 23 1/2 kr.

Activa.

Koncem leta 1876 je ostalo izdanih posojil:	
na hipotekah	1,138.962 gold. 10 kr.
" zastavah	33.031 " 08 "
" vrednostnih papirjih	241.339 " — "
Posojilna svota koncem decembra l. 1876	1,413.332 gold. 18 kr.
Obrestne zaostalnine koncem decembra l. 1876	56.037 " 19 "
Denarni ostanek	49.385 " 88 "
Znesek aktiv	1,518.755 gold. 25 kr.

Passiva.

Koncem leta 1876 ostalo:	
na vlogah strank	1,431.033 gold. 02 kr.
koncem mes. jun. 1876 kapitaliziranih obrestij	33.184 " 63 "
" dec. " " "	32.811 " — "
Skupne vloge koncem decembra l. 1876	1,497.028 gold. 65 kr.
Za leto 1877 naprej plačanih obrestij od aktivnih glavnin	7.428 " 61 "
Znesek pasiv	1,504.457 gold. 26 kr.

Rezervni zaklad:

Dobitek leta 1876	14.297 gold. 99 kr.
Rezervni zaklad koncem decembra leta 1876	108.202 " 46 1/2 "
Obresti od tega za leto 1876	4.749 " 72 "
Znesek rezervnega zaklada	127.250 gold. 17 1/2 kr.